

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Методичні вказівки
до практичних занять з дисципліни
«Митна справа, регулювання та право»
для студентів денної та заочної форми навчання,
спеціальність 073 «Менеджмент»

Харків 2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Методичні вказівки
до практичних занять з дисципліни
«Митна справа, регулювання та право»
для студентів денної та заочної форми навчання,
спеціальність 073 «Менеджмент»

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол №2 від 24.05.2018

Харків
НТУ «ХП»
2018

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Митна справа, регулювання та право» для студентів денної та заочної форми навчання, спеціальність 073 «Менеджмент» / уклад. І.А. Чекмасова. – Харків: НТУ «ХП», 2018. – 27 с.

Укладач І. А. Чекмасова

Рецензент Т.Ю. Назарова

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та фінансів

ВСТУП

Практичні заняття з дисципліни «Митна справа, регулювання та право» спрямовані на формування вмінь та навичок фахівців з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності щодо вирішення прикладних завдань в сфері митної справи і регулювання зовнішньої торгівлі в Україні.

Якісна підготовка до практичних занять з навчальної дисципліни припускає ретельне опрацювання студентом лекційного матеріалу, спеціальної літератури та чинного законодавства з питань митної справи та державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Методичні вказівки включають практичні завдання за основними темами робочої програми навчальної дисципліни «Митна справа, регулювання та право», методичні рекомендації до їх виконання, список джерел інформації. Рекомендовано для студентів денної та заочної форми навчання зі спеціальності 073 «Менеджмент».

1. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ «СТРУКТУРА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ МИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

Завдання

Завдання 1. Ідентифікуйте митні установи, яким відповідають наступні відомчі коди:

*UA125100 (130); 2) UA110020; 3) UA102010 (112); 4) UA101020;
5) UA112050 (150); 6) UA204000; 7) UA807010.*

Завдання 2. Охарактеризуйте митну інфраструктуру однієї з областей України. Заповніть табл. 1 нижче.

Таблиця 1 – Митна інфраструктура _____ області

Пункти пропуску	Митниці		
Автомобільні			
Залізничні			
Повітряні			
Пішохідні			

Завдання 3. Українське підприємство ТОВ «Альфа» (м. Харків) здійснює імпорتنі та експортні операції з іноземною фірмою «АВС», яка

розташована в Чехії. Доставка вантажів здійснюється через пункт пропуску на україно-словацькому кордоні «Ужгород–Вишне Німецьке».

Митне оформлення товару здійснюється у Харківській митниці за місцем акредитації ТОВ «Альфа» відповідно до юридичної адреси підприємства (м. Харків, вул. Клочківська, 370).

1. Охарактеризуйте наведені митні установи за територіальним розміщенням і напрямком переміщення товарів у разі:

- а) імпорту товарів в Україну з Чехії;
- б) експорту товарів з України до Чехії.

2. Визначте відомчий код зазначених митних установ та їх місце в митній інфраструктурі України: найменування митної установи, відомчий код, характеристика (митниця, митний пост, категорія, вид сполучення; суміжна територія)

Методичні рекомендації щодо визначення відомчого коду митних установ України

Усі митні установи України систематизовані та класифіковані відповідно до їх відомчих кодів, які наведені у *Класифікаторі митниць та їх структурних підрозділів (Наказ Державної фіскальної служби України від 19.01.2017 №26 «Про затвердження Класифікатора ДФС, митниць ДФС та їх структурних підрозділів»)*.

Митницям та їх структурним підрозділам присвоюється 6-значний відомчий код, який формується за такою схемою:

UAMMMPPPP (XXX), де

MMM – код митниці;

PPPP – код місця митного оформлення.

У дужках указуються ознаки пунктів пропуску. Перша цифра означає категорію пункту пропуску: 1 – міжнародний; 2 – міждержавний; 3 – місцевий; 4 – міжнародний, місцевий. Друга цифра позначає вид сполучення: 1 – автомобільний; 2 – залізничний; 3 – повітряний; 4 – річковий; 5 – морський; 6 – поромний; 7 – пішохідний; 8 – трубопровідний; 9 – лінія електропередачі. Третій знак позначає суміжну країну, на кордоні з якою розташований пункт пропуску: 0 – суміжна країна відсутня; 1 – Російська

Федерація; 2 – Республіка Білорусь; 3 – Республіка Польща; 4 – Словацька Республіка; 5 – Угорська Республіка; 6 – Румунія; 7 – Республіка Молдова.

Пункт пропуску через державний кордон України – це спеціально виділена територія на залізничних і автомобільних станціях, у морських і річкових портах, аеропортах з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, де здійснюються прикордонний, митний та інші види контролю і пропуск через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна. Пункти пропуску відкриваються (закриваються) за рішенням Кабінету Міністрів України.

2. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ «УКРАЇНСЬКА КЛАСИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (УКТ ЗЕД) У СИСТЕМІ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ»

Завдання

Завдання 1. Укажіть правила інтерпретації, згідно з якими класифікуються товари, визначте відповідну товарну групу і обґрунтуйте вашу відповідь. Результати наведіть за схемою:

правило інтерпретації класифікації товарів № ____; група № ____ назва групи _____, тому що

а) Пластмасові коробочки для ювелірних виробів, які поставляються разом з ювелірними виробами.

б) Кобура для револьверів, яка поставляється разом з револьверами.

в) Золотий портсигар, який поставляється разом з сигарами.

г) Набір для домашнього зберігання спецій, який складається зі спеціальної дерев'яної підставки і скляних порожніх ємностей для спецій.

д) Вершкове масло, що містить 15 % маргарину за масою.

е) Вермішель швидкого приготування “Мівіна”, що містить макаронні вироби, пакетик спецій і жир.

ж) Твердий жир, який містить 15 % вершкового масла і 60 % маргарину.

Завдання 2. Укажіть правила інтерпретації, згідно з якими класифікуються товари, визначте відповідну товарну позицію та обґрунтуйте вашу відповідь.

а) Гудзики до національного костюму, вирізані з букового дерева.

– 4421 «Інші вироби з дерева»;

– 9606 «Гудзики, кнопки та застібки, форми для гудзиків та інші частини цих виробів; заготовки гудзиків».

б) Розібраний мотоцикл, частини якого зібрані разом, утворюють мотоцикл без окремих елементів (глушника, обтічника і т.п.).

в) Колесо до легкового автомобіля, яке складається з гумової пневматичної шини, металевого диска та обідка.

г) Нові шини для легкових автомобілів.

– 4011 «Шини пневматичні гумові нові»;

– 8708 «Частини та обладнання автомобілів».

д) Перукарський набір, який складається із електричної машинки для стрижки волосся (8510), гребінця (9615), ножиць (8213) та щітки (9603), упакований у пластмасовий футляр (4202).

е) Хутряний жіночий жакет комбінований (хутро з натуральною шкірою в рівних пропорціях)

– 4203 «Одяг та речі до одягу з натуральної або штучної шкіри»;

– 4303 «Одяг хутряний».

Завдання 3. Визначте код і найменування товару за УКТ ЗЕД:

1. Чай зелений, фасований в упаковках по 200 г в одноразових фільтр-пакетах.

2. Новий легковий автомобіль із загальною кількістю місць – 4. Автомобіль обладнаний двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та з кривошипно-шатунним механізмом з робочим об'ємом циліндрів двигуна 2000 см³.

3. Природний газ.

4. Природний газ для заправлення запальничок, зріджений в контейнерах ємністю 200 см³.

5. Дитяча іграшка в шоколадній оболонці «Кіндер-сюрприз».

6. Печиво «TWIX» – пісочне печиво з карамеллю, покрите молочним шоколадом в упаковці по 58 г.

7. Драбина для домашнього користування: рама виготовлена зі сталі, перекладки – з алюмінію з вклеєними дерев'яними поверхнями з таким ваговим складом: 75 % сталі, 20 % алюмінію; 5 % дерева.

Методичні рекомендації щодо визначення коду товару за УКТЗЕД

Для ідентифікації товарів в УКТ ЗЕД прийнятий 10-значний цифровий код. УКТ ЗЕД є частиною державної системи стандартизації і служить Товарною номенклатурою Митного тарифу України [3].

Структура УКТ ЗЕД подана в табл. 2. УКТ ЗЕД містить *цифровий код товару, найменування товару та додаткову одиницю виміру і обліку товару.*

Таблиця 2 – Структура УКТ ЗЕД

Блок ідентифікації (цифровий код)	Найменування товару	Скорочене позначення додаткової одиниці виміру та обліку*
XX XX XX XX XX	текстовий опис товарних позицій, товарних підпозицій, товарних категорій; товарних підкатегорій.	м, м ² , м ³ , шт., л тощо

* – Основною одиницею виміру для всіх товарів є кг.

Цифровий код товару. 10-значний цифровий код товару за УКТ ЗЕД розроблений на базі міжнародних товарних номенклатур: Гармонізованої системи опису та кодування товарів (6 знаків) і Комбінованої системи Європейського Союзу (8 знаків). 9-й, 10-й знаки використовуються для більш детальної товарної класифікації з урахуванням національних інтересів України і відображають особливості української ТН ЗЕД.

Цифровий код товару за УКТ ЗЕД містить наступні 5 рівнів деталізації:

- код групи (перші 2 знаки);
- код товарної позиції (перші 4 знаки);
- код товарної підпозиції (перші 6 знаків);
- код товарної категорії (перші 8 знаків);
- код товарної підкатегорії (10 знаків).

Найменування товарів має юридичну силу і включає текстовий опис товарних позицій і всіх нижчих угруповань (товарних підпозицій, товарних категорій, товарних підкатегорій).

Для однозначної класифікації товарів за УКТ ЗЕД застосовуються *Основні правила інтерпретації класифікації товарів (6 правил)*.

Правило 1. Назви розділів, груп і підгруп наводяться лише для зручності користування номенклатурою. Найменування товару визначається описом товарної позиції і всіх нижчих угруповань.

Правило 2а. Товар, представлений в розібраному, незібраному, некомплектному або незавершеному вигляді, класифікується як готовий виріб, якщо присутні основні характеристики.

Правило 2б. Згадування матеріалу (речовини) в текстовому описі товарного угруповання означає, що даний товар виготовлений з цього матеріалу (речовини).

Правило 3а. Перевагу має товарне угруповання, яке містить більш конкретний опис товару.

Правило 3б. Суміші, товари в наборах та комбіновані товари класифікуються за тим компонентом (матеріалом або частиною), який визначає основні властивості товару чи набору.

Правило 3в. Товар класифікується в угрупованні, яке має більший номер.

Правило 4. Товари, найменування яких відсутні в номенклатурі, класифікуються в тих же угрупованнях, що й найбільш близькі товари.

Правило 5а. Тара особливої форми, яка поставляється разом з товаром, класифікується разом з ним. Правило неприйнятно, якщо тара надає виробу істотно інший характер і специфічні властивості.

Правило 5б. Тара, яка придатна для повторного використання, класифікується окремо.

Правило 6. Допускається порівнювати тільки класифікаційні угруповання одного рівня класифікації.

Правила 2а, 2б, 3а, 3б, 3в, 4 застосовуються виключно послідовно: тільки в разі неможливості застосування попереднього правила для класифікації товару допускається застосування наступного.

3. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ «ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ»

Завдання

Завдання 1. Українське підприємство імпортує з Польщі партію товарів: тканини з шовку вартістю 10000 USD за партію. Відомості про походження товарів як у товаросупровідних документах, так і на самому товарі відсутні. Сертифікат про походження товарів не подано до митного оформлення. Визначте суму ввізного мита.

Завдання 2. Визначте ставки ввізного мита для таких товарів:

1. Чай чорний цейлонський «АКВАР» з бергамотом, фасований в упаковках по 100 г.
2. Чай зелений, фасований в упаковках по 200 г в одноразових фільтр-пакетах.
3. Новий легковий автомобіль із загальною кількістю місць – 4. Автомобіль обладнаний двигуном внутрішнього згорання з іскровим запалюванням та з кривошипно-шатунним механізмом з робочим об'ємом циліндрів двигуна 2000 см³.
4. Природний газ.
5. Природний газ для заправлення запальничок, зріджений у контейнерах ємністю 200 см³.
6. Дитяча іграшка в шоколадній оболонці «Кіндер-сюрприз».
7. Печиво «TWIX» – пісочне печиво з карамеллю, покрите молочним шоколадом в упаковці по 58 г.

Методичні рекомендації щодо визначення суми ввізного мита

Митний тариф України – це систематизований згідно з УКТ ЗЕД перелік ставок ввізного мита, яким обкладаються товари при їх ввезенні на митну територію України. Митний тариф є основним інструментом тарифного регулювання зовнішньої торгівлі.

В основу товарної номенклатури Митного тарифу України покладено УКТ ЗЕД. Установлення та зміна ставок ввізних мит у Митному тарифі України здійснюється Верховною Радою України шляхом прийняття законів

за поданням Кабінету Міністрів України. Фрагмент Митного тарифу України наведений в табл. 3. [3].

Ввізні мита є диференційованими за розміром ставок: *преференційні, пільгові, повні*.

Преференційні ставки ввізного мита (найменші, включаючи звільнення від сплати мита) застосовуються у разі встановлення будь-якого спеціального преференційного митного режиму згідно з міжнародними договорами за участю України.

Таблиця 3 – Фрагмент Митного тарифу України

Код	Найменування	Ставки мита, %			Додаткова одиниця виміру та обліку
		Преференційна	Пільгова	Повна	
0409 00 00 00	Мед натуральний	–	0,8 EUR за 1 кг	1,0 EUR за 1 кг	–
0809 10 00 00	Свіжі абрикоси	–	0,5 EUR за 1 кг	0,5 EUR за 1 кг	–
0810 10 00 00	Свіжа полуниця	–	20	20	–
1005 90 00 00	Кукурудза	–	25 %, але не менше 20 EUR за 1 т	25 %, але не менше 20 EUR за 1 т	–

Пільгові ставки ввізного мита застосовуються до товарів, країна походження яких є Україна або є членом Світової Організації торгівлі СОТ або користується в Україні *режимом найбільшого сприяння*.

Повні (загальні) ставки ввізного мита, передбачені Митним тарифом України, застосовуються до товарів, що не задовольняють умовам застосування преференційних та пільгових мит (які походять з інших країн) або до товарів, країна походження яких невідома (у разі неможливості визначення країни походження).

Таким чином, виконання заходів тарифного регулювання зовнішньої торгівлі (регулювання зовнішньоекономічних операцій з використанням митного тарифу) припускає визначення:

- коду товару згідно з УКТ ЗЕД;

- ставок ввізного мита, встановлених Митним тарифом України;
- країни походження товару;
- митної вартості товару.

4. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ «КРАЇНА ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРУ»

Завдання

Завдання 1. Визначте країну походження ювелірних виробів, виготовлених з культивованих перлів, якщо необробленим культивованим перлам відповідає код УКТ ЗЕД *7101 21 0000*, обробленим культивованим перлам – код *7101 22 0000*, а ювелірним виробам з них – код *7116 10 0000*.

а) Ювелірна майстерня, яка розташована і зареєстрована в Україні, закупає в Китаї оброблені культивовані перли, виготовляє з них намиста і поставляє прикраси в ювелірні магазини.

б) Ювелірна майстерня, яка розташована і зареєстрована в Україні, закупає в Китаї необроблені культивовані перли, обробляє їх і продає.

Завдання 2. З Польщі ввозиться набір для приготування спагеті (код *1902*), упакований в там у спеціальну картонну коробку із спеціальними відділеннями для всіх компонентів набору та кольоровою етикеткою. Набір складається з пакету сирих спагеті (код *1902*), пакету тертого сиру (код *0406*) та баночки томатного соусу (код *2103*), виготовлених в Італії. Визначте країну походження товару “набір для приготування спагеті”.

Завдання 3. Українське підприємство імпортує з Франції з метою подальшого експорту парфумерну продукцію – духи (код *3303 00 10 00*) і туалетну воду (код *3303 00 90 00*) відомих торгових марок. Вартість партії товару складає 100 000 USD, країна походження – Франція. В результаті зберігання, транспортування, сортування та передпродажної підготовки вартість товару збільшилася до 170 000 USD. Яка буде країна походження при подальшому експорті товару з України?

**Методичні рекомендації щодо
визначення країни походження товару**

Країна походження товару – країна, в якій товар був повністю вироблений або підданий достатньому переробленню. Країна походження товару визначається з метою оподаткування товарів, застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а також обліку цих товарів у статистиці зовнішньої торгівлі.

При визначенні країни походження товарами, які повністю вироблені в даній країні, вважаються [1, ст.38]:

- 1) корисні копалини, видобуті з надр цієї країни, в її територіальних водах або на її морському дні;
- 2) продукція рослинного походження, вирощена чи зібрана в даній країні;
- 3) живі тварини, народжені і вирощені в цій країні;
- 4) продукція, одержана від живих тварин у цій країні;
- 5) продукція, отримана в результаті мисливського або рибальського промислу в даній країні;
- 6) продукція морського рибальського промислу та інша продукція морського промислу, отримана судном даної країни або суднами, орендованими (зафрахтованими) даною країною;
- 7) продукція, отримана на борту переробного судна цієї країни виключно з продукції, зазначеної у п. 6;
- 8) продукція, отримана з морського дна або з морських надр за межами територіальних вод цієї країни, за умови, що ця країна має виключне право на розробку цього морського дна чи цих морських надр;
- 9) брухт і відходи, отримані в результаті виробничих чи інших операцій з переробки в цій країні, а також вироби, що були у вжитку, зібрані в цій країні та придатні лише для переробки в сировину (утилізації);
- 10) електроенергія, вироблена в цій країні.

Критерії достатньої переробки товару. У разі якщо у виробництві товару беруть участь дві або більше країн, країною походження товару вважається така країна, в якій були здійснені останні операції з переробки, достатні для того, щоб товар одержав основні характерні риси повністю

виготовленого товару, що відповідають критеріям достатньої переробки згідно з положеннями, наведеними нижче.

Критеріями достатньої переробки товару є [1, ст.40]:

1) виконання виробничих або технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків;

2) зміна вартості товару в результаті його переробки, коли відсоткова частка вартості використаних матеріалів або доданої вартості досягає фіксованої частки у вартості кінцевого товару (правило адвалорної частки);

3) виконання виробничих та/або технологічних операцій, які в результаті переробки товару не ведуть до зміни його класифікаційного коду або вартості згідно з правилом адвалорної частки, але за певними умовами вважаються достатніми для визнання товару походженням із тієї країни, де такі операції мали місце.

Не відповідають критерію достатньої переробки [1, ст.40]:

1) операції, пов'язані із забезпеченням збереження товарів під час зберігання чи транспортування;

2) операції щодо підготовки товарів до продажу та транспортування (роздрібнення партії, формування відправлень, сортування, перепакування);

3) прості складальні операції – операції, які здійснюються шляхом складання виробів за допомогою простого кріпильного матеріалу (гвинтів, гайок, болтів тощо) чи клепаання, склеювання або монтажу готових вузлів за допомогою зварювання (за винятком виготовлення складних виробів шляхом зварювання), а також інші операції (регулювання, контроль, заправка робочою рідиною тощо), необхідні у процесі складання і не пов'язані з переробкою (обробкою) товарів, незалежно від кількості та складності таких операцій;

4) змішування товарів, що походять з різних країн, якщо характеристики кінцевої продукції суттєво не відрізняються від характеристик товарів, які змішуються;

5) забій тварин;

6) комбінація двох чи більше операцій, зазначених вище.

5. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ «НЕТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ»

Завдання

Завдання 1. Наведіть приклади товарів із зазначенням їх кодів і найменувань за УКТ ЗЕД, імпорт та експорт яких підлягає ліцензуванню та квотуванню (із зазначенням квоти) в поточному році.

Результати зведіть у табл. 4 і 5.

Таблиця 4 – Ліцензування

Напрямок переміщення	Товари	
	Код	Найменування
Експорт з України	1.	
	2.	
	3.	
Імпорт в Україну	1.	
	2.	
	3.	

Таблиця 5 – Квотування

Напрямок переміщення	Товари		Обсяг квоти
	Код	Найменування	
Експорт з України	1.		
	2.		
	3.		
Імпорт в Україну	1.		
	2.		
	3.		

Завдання 2. Суб'єктом ЗЕД України, юридичною особою на митну територію України ввозиться товар – помідори свіжі. Яким службам підконтрольний цей товар? Які дозвільні документи необхідно надати для пропуску товару через митний кордон України?

Завдання 3. На митну територію України ввозиться товар – люстри для житлових приміщень. Які дозвільні документи нетарифного регулювання необхідно надати митному органу для митного оформлення цього товару?

Завдання 4. На митну територію України ввозиться товар – пшениця. Які дозвільні документи нетарифного регулювання необхідно надати митному органу для митного оформлення цього товару?

**Методичні рекомендації щодо
визначення заходів нетарифного регулювання ЗЕД**

Нетарифне регулювання ЗЕД – це комплекс заходів економічного та адміністративного характеру, які спрямовані на стимулювання експорту та обмеження імпорту. *Заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності* – це не пов’язані із застосуванням мита до товарів, які переміщуються через митний кордон України, встановлені законодавчо заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, моралі і охорону здоров’я та життя людей і тварин, охорону навколишнього середовища, захист прав споживачів товарів, які ввозяться в Україну, а також на захист національної культурної та історичної спадщини [1, ст. 4].

Відповідно до ст. 14 Податкового Кодексу України до заходів нетарифного регулювання ЗЕД належать [2]:

- ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій;
- застосування спеціальних заходів щодо імпорту товарів в Україну;
- процедура реєстрації зовнішньоекономічних контрактів;
- процедура видачі ліцензій на право імпорту, експорту спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів;
- дозвільна система служби експортного контролю;
- сертифікація товарів, які ввозяться в Україну;
- дозвільна система органів державної влади, які здійснюють санітарно-епідеміологічний, ветеринарний, фітосанітарний, екологічний та інші види контролю;
- реєстрація лікарських засобів, виробів медичного призначення, імунобіологічних препаратів, харчових добавок;

– застосування державного пробірною контролю.

Перелік товарів, до експорт або імпорту яких застосовується ліцензування або квотування, затверджується щорічно *постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та обсягів квот»*.

6. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ «МІЖНАРОДНІ БАЗИСНІ УМОВИ ПОСТАВКИ ТОВАРУ *INCOTERMS*»

Завдання

Завдання 1. Назвіть умови поставки *INCOTERMS-2010*, в яких указаний географічний пункт являє собою

а) як місце доставки товару продавцем, так і місце переходу ризику з продавця на покупця;

б) місце доставки товару продавцем, але не є місцем переходу ризику з продавця на покупця.

Завдання 2. Українське підприємство – суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності уклало контракт купівлі-продажу на поставку товару з України до Польщі на умові поставки *FCA м. Харків*. У контракті також зазначено, що транспортування товару до місця призначення (м. Познань) здійснює український експортер.

У ході виконання договору між сторонами виник спір щодо обов'язків сторін стосовно міжнародного транспортування товару.

Яка сторона відповідає за доставку товару з Харкова до місця призначення? Яка умова контракту має пріоритет у вирішенні даного спору? Поясніть, чому?

Завдання 3. Українська фірма (м. Харків) уклала контракт купівлі-продажу про поставку партії товару для вільного обігу на митній території України з постачальником – іноземним контрагентом з Туреччини (м. Анкара). Товар: горіхи арахіс; код товару за УКТ ЗЕД – *1202 10 90 90*; вага – *5000 кг*; ціна товару на складі продавця – *0,5 USD / кг*.

При доставці товару від продавця до покупця мають місце такі витрати: експортне митне очищення – *30 USD*; транспортні витрати при комбінованому (змішаному) перевезенні: автомобільним транспортом (м. Анкара–порт

Істанбул) – 400 USD; морським транспортом, фрахт судна (порт Істанбул–порт Одеса) – 800 USD, автомобільним транспортом (порт Одеса–м. Харків) – 700 USD.

Для митного оформлення надані документи: інвойс; довідки про транспортні витрати, які були видані транспортними організаціями. Дані документи підтверджують зазначені транспортні витрати з доставки товару від продавця до покупця.

Ставки ввізного мита: пільгова – 0,05 EUR/кг, повна – 0,1 EUR/кг.

Країна походження товару – Туреччина (літерний код альфа-2 Туреччини – TU). Курси валют: 1 USD = 28 грн.; 1 EUR = 30 грн.

1. Визначте контрактну вартість партії товару, якщо контракт укладено за умовами поставки:

- а) FOB порт Істанбул, Туреччина (INCOTERMS -2010);
- б) CFR порт Одеса, Україна (INCOTERMS -2010);
- в) CPT м. Харків, Україна (INCOTERMS -2010).

Результати розрахунків зведіть у табл. 6.

2. Дайте відповіді на питання, наведених в табл. 7.

Таблиця 6 – Контрактна вартість товару

Назва розрахункового показника	FOB порт Істанбул, Туреччина	CFR порт Одеса, Україна	CPT м. Харків, Україна
Контрактна вартість партії товару, USD			
Контрактна ціна одиниці товару, USD /кг			

Таблиця 7 – Розподіл зобов'язань між контрагентами

№ з/п	Питання	FOB порт Істанбул, Туреччина	CFR порт Одеса, Україна	CPT м. Харків, Україна
1	Хто організовує і оплачує експортне митне очищення товару?			
2	Хто організовує і оплачує транспортування товару автомобільним транспортом по іноземній території?			

3	Хто організовує і оплачує міжнародне перевезення товару морським транспортом?			
4	Хто організовує і оплачує транспортування товару автомобільним транспортом по українській території?			
5	Укажіть момент та місце поставки товару продавцем і переходу ризику випадкової втрати або пошкодження товару з продавця на покупця			

Методичні рекомендації щодо визначення фактурної (контрактної) вартості товару

Правила *INCOTERMS-2010* містять 11 термінів (умов, базисів поставки), які систематизовані від мінімальних обов'язків продавця (*EXW*) до мінімальних обов'язків покупця (*DDP*).

Класифікація і характеристика умов *INCOTERMS-2010* наведено в табл. 8. Терміни, в яких фігурує порт або корабель, використовуються тільки для морського та/або річкового транспорту. Решта умов за видами транспорту – універсальні.

Таблиця 8 – Класифікація і характеристика *INCOTERMS-2010*

Умова	Зміст умови (обов'язки продавця)	Вид транспорту	Місце поставки, перехід ризиків
1. <i>EXW</i> <i>EX Works</i> Франко завод – назва місця	Надання товару на підприємстві продавця	Будь-який	Підприємство продавця (вказане місце)
2. <i>FCA</i> <i>Free Carrier</i> Франко перевізник – назва місця	Доставка та надання товару перевізнику, зазначеному покупцем, у зазначеному місці; експортні митні формальності	Будь-який	Вказане місце передачі перевізнику
3. <i>FAS</i> <i>Free Alongside Ship</i>	Доставка та розміщення товару на причалі у зазначеному порту відвантаження; експортні митні формальності	Водний	Причал у зазначеному порту відвантаження

франко вздовж борту судна – назва порту відвантаження			
4. <i>FOB</i> <i>Free On Board</i> франко борт – назва порту відвантаження	Доставка та розміщення товару на борту судна в зазначеному порту відвантаження; експортні митні формальності	Водний	Борт судна в зазначеному порту відвантаження
5. <i>CFR</i> <i>Cost and Freight</i> Вартість і фрахт – назва порту призначення	Доставка товару до зазначеного порту призначення; експортні митні формальності	Водний	Борт судна в порту відвантаження
6. <i>CIF</i> <i>Cost, Insurance and Freight</i> Вартість, страхування і фрахт – назва порту призначення	Доставка товару до зазначеного порту призначення; експортні митні формальності; страхування перевезення товару на користь покупця або іншої особи, яка має страховий інтерес, на суму мінімум 110 % вартості товару	Водний	Борт судна в порту відвантаження
7. <i>CPT</i> <i>Carriage Paid To</i> Перевезення оплачено до – назва місця призначення	Доставка товару до вказаного місця призначення; експортні митні формальності	Будь-який	Місце передачі першому перевізнику в країні відвантаження
8. <i>CIP</i> <i>Carriage and Insurance Paid to</i> Перевезення і страхування оплачені до – назва місця призначення	Доставка товару до вказаного місця призначення; експортні митні формальності; страхування перевезення товару на користь покупця або іншої особи, яка має страховий інтерес, на суму мінімум 110 % вартості товару	Будь-який	Місце передачі першому перевізнику в країні відвантаження
9. <i>DAT</i> <i>Delivered At Terminal</i> Поставка на терміналі – назва терміналу в порту або місці призначення	Доставка товару до вказаного місця призначення; експортні митні формальності; розвантаження на терміналі	Будь-який	Термінал у вказаному місці призначення

10. <i>DAP</i> <i>Delivered At Point</i> Поставка в пункті – назва місця призначення	Доставка товару до вказаного місця призначення; експортні митні формальності	Будь-який	Вказане місце призначення
11. <i>DDP</i> <i>Delivered Duty Paid</i> Поставка з оплатою мита – назва місця призначення	Доставка товару до вказаного місця призначення; експортні митні формальності; імпортні митні формальності	Будь-який	Вказане місце призначення

Базисні умови поставки використовуються для калькуляції вартості товару в контракті – контрактної вартості товару – і грають найважливішу роль у визначенні митної вартості товару та веденні статистики зовнішньої торгівлі.

Умови *INCOTERMS* об'єднані у 4 групи-категорії: *E, F, C, D*.

Група E: EXW (Відправлення). Зобов'язання, витрати і ризики продавця мінімальні (надання товару на своїй території), покупця – максимальні. Покупець несе всі ризики і витрати щодо доставки товару до вказаного місця призначення.

Група F: FCA, FAS, FOB (Основне перевезення не оплачене). Продавець зобов'язаний надати товар у розпорядження перевізника, зазначеного покупцем.

Група C: CFR, CIF, CPT, CIP (Основне перевезення оплачене). Продавець зобов'язаний укласти та оплатити договір перевезення, але не несе ризику втрати товару після його відвантаження.

Група D: DAT, DAP і DDP (Прибуття). Продавець несе всі ризики і витрати щодо доставки товару до вказаного місця призначення. Зобов'язання, витрати і ризики продавця максимальні, покупця – мінімальні.

Зовнішньоекономічні договори (контракти) купівлі-продажу, укладені на умовах груп *E, F* і *C*, називають «договорами відвантаження (відправлення)», а договори, укладені на умовах групи *D*, – «договорами прибуття».

7. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ «МИТНА ВАРТІСТЬ ТОВАРІВ»

Завдання

Завдання 1. Згідно з договором купівлі-продажу з Лондона до Києва поставляється партія текстилю на умовах поставки *FCA Лондон, аеропорт Хітроу*. Розмір партії – 1025 кг. Ціна товару – 10 USD за кг. Транспортні витрати складають: упаковка – 120 USD, доставка до аеропорту відправлення – 150 USD, повітряне перевезення Лондон–Київ – 720 USD, доставка автомобільним транспортом від аеропорту призначення до підприємства покупця – 90 USD, страхування – 140 USD.

Розрахуйте митну вартість партії товару.

Завдання 2. Товар ввозиться на митну територію України з Варшави на умовах поставки *CIP м.Київ*. Ціна товару *CIP м.Київ* становить 55000 USD. Відстань від Варшави до Києва складає 800 км, з них 270 км – відстань від пункту відправлення до пункту пропуску на державному кордоні України. Вартість транспортних витрат від пункту відправлення до пункту призначення включена в ціну угоди і становить 8100 USD.

Розрахуйте митну вартість партії товару.

Завдання 3. Чи є серед наведених нижче ідентичні товари? Поясніть, чому?

- а) телевізор SONY моделі KV-M2100 (діагональ кінескопа 21 дюйм);
- б) телевізор SONY моделі KV-M2100 (діагональ кінескопа 25 дюймів);
- в) телевізор FUNAI моделі 2100 А-МК8 (діагональ кінескопа 21 дюйм).

Завдання 4. Суб'єктом ЗЕД на митну територію України ввозиться товар: автомобільні магнітоли фірми "LG" моделі WW 2725 К; країна виробництва – Китай; кількість – 50 шт.; умови поставки – *DAP кордон України*. Документи, що підтверджують вартість товару, відсутні.

Визначте митну вартість партії товару, використовуючи цінову інформацію, яка подана в таблиці нижче.

№ з/п	Автомобільна магнітола	Країна вироб-ництва	Умови поставки	Митна вартість, USD /шт.
1	LG мод. WW 2725 К	Німеччина	<i>DAP кордон України</i>	35

2	LG мод. WW 2725 U	Китай	<i>ДАР кордон України</i>	38
3	LG мод. WW 2725 K	Китай	<i>ДАР кордон України</i>	52
4	LG мод. WW 2725 K	Китай	<i>ДАР кордон України</i>	51

Методичні рекомендації щодо визначення митної вартості товару

Митна вартість товарів – це вартість товарів, яка використовується для митних цілей. В основі розрахунку митної вартості лежить ціна, яка фактично сплачена або підлягає сплаті за товари [1, ст. 49].

При *експорті* товарів митною вартістю товару є ціна товару, яка зазначена в рахунку-фактурі [1, ст. 66].

При *імпорті* товарів митна вартість – це вартість товару на момент увезення на митну територію України, яка включає витрати на придбання та доставку товару до моменту ввезення товару на митну територію України. *Митна вартість товару, який імпортується в Україну, визначається як вартість товару на момент перетину митного кордону України.*

Момент ввезення на митну територію України визначається видом транспорту:

– при доставці товару автомобільним і залізничним транспортом – це пункт пропуску через державний кордон України;

– при доставці товару повітряним транспортом – це перший аеропорт на території України;

– при доставці товару водним транспортом – це перший порт на території України.

Митна вартість товарів визначається шляхом приведення контрактної (фактурної) вартості до бази цін *CIF український порт, CIP пункт призначення на кордоні України, CPT пункт призначення на кордоні України.* При цьому, якщо товари куплені на умовах, які передбачають їх поставку в пункті призначення, розташованого поза митною територією України (наприклад, *EXW Будапешт, FOB Токіо, CIF Рига*), то до контрактної (фактурної) вартості додаються витрати на доставку товарів до митного кордону України, які не входять у вартість товарів на зазначених умовах.

Якщо умовами поставки передбачено пункт призначення, розташований на митній території України (наприклад, *CIP Миколаїв, DDP Львів*), то від контрактної (фактурної) вартості відраховуються підтверджені належним чином витрати після перетину митного кордону України.

Таким чином, митна вартість імпортованих товарів – це вартість товару, яка підтверджена комерційними, транспортними та іншими документами, що включає витрати на придбання та доставку товару до моменту ввезення на митну територію України.

8. ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ «ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ В УКРАЇНІ»

Завдання

Завдання 1. Українська фірма (м.Харків) уклала контракт купівлі-продажу про поставку партії товару для вільного обігу на митній території України з постачальником – іноземним контрагентом з Туреччини (м. Анкара). Контракт укладено на умовах поставки *FOB порт Істанбул, Туреччина (INCOTERMS-2010)*.

Товар – горіхи арахіс; код товару за УКТ ЗЕД – *1202109090*;
вага – *5000 кг*; ціна товару на складі продавця – *0,5 USD / кг*.

При доставці товару від продавця до покупця мають місце такі витрати: експортне митне очищення – *30 USD*; транспортні витрати при комбінованому (змішаному) перевезенні: автомобільним транспортом (м. Анкара–порт Істанбул) – *400 USD*; морським транспортом, фрахт судна (порт Істанбул–порт Одеса) – *800 USD*, автомобільним транспортом (порт Одеса–м. Харків) – *700 USD*.

Для митного оформлення надані документи: інвойс; довідки про транспортні витрати, видані транспортними організаціями. Дані документи підтверджують зазначені транспортні витрати з доставки товару від продавця до покупця.

Ставки ввізного мита: *пільгова – 0,05 EUR/кг, повна – 0,1 EUR/кг*.

Країна походження товару – *Туреччина* (літерний код альфа-2 Туреччини – *TU*). Курси валют: *1 USD = 26 грн.; 1 EUR = 30 грн.*

Розрахуйте митні платежі за партію товару (ввізне мито та ПДВ).

Завдання 2. Українське підприємство ТОВ «Альфа» (м. Харків) придбало для власних виробничих потреб новий легковий автомобіль «Skoda Octavia» на основі договору (контракту) купівлі-продажу з фірмою «SkodaMotors» (Чеська Республіка). Автомобіль обладнаний двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та з кривошипно-шатунним механізмом з робочим об'ємом циліндрів двигуна 2000 см³.

Код товару за УКТ ЗЕД – 8703 23 19 10. Контракт укладено на умовах поставки *DAP м.Харків, склад покупця (INCOTERMS-2010)*.

Митна вартість дорівнює контрактній і становить 12200 EUR.

Ставка ввізного мита – 10 %. Ставка акцизного податку – 0,12 EUR/см³. Країна походження товару – Чеська Республіка (літерний код альфа-2 – CZ). Курс валюти, який діє на день митного оформлення: 1 EUR = 30 грн.

Розрахуйте митні платежі (*ввізне мито, акцизний податок і ПДВ*).

Методичні рекомендації щодо визначення суми митних платежів

Митні платежі – це обов'язкові податки і збори, які нараховуються та сплачуються суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності при переміщенні ними товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

Види митних платежів:

- *мито;*
- *акцизний податок;*
- *податок на додатну вартість.*

Мито – податок на товари та інші предмети, які переміщуються через митний кордон України. Мито нараховується і стягується з суб'єктів ЗЕД митними органами. *Вивізні мита* нараховуються на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України. Вивізні мита встановлюються для кожного товару (відповідно до коду товару за УКТ ЗЕД) окремими законами. *Ввізні мита* нараховуються на товари та інші предмети при їх увезенні на митну територію України. Ввізні мита нараховуються і стягуються за ставками Митного тарифу України.

Акцизний податок – непрямий податок на окремі товари, який включається до ціни цих товарів. До підакцизних товарів належать [2, ст. 215]:

- *спирт етиловий та інші спиртні дистиляти, спиртні напої, пиво;*
- *тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну;*
- *нафтопродукти, скраплений газ;*

– автомобілі легкові, кузови до них, причепи та напівпричепи, мотоцикли.

Акцизним податком обкладаються товари, які імпортуються на митну територію України. Акцизний податок сплачується платником податку одночасно зі сплатою мита. Ставки акцизного податку встановлюються податковим кодексом України.

Податок на додану вартість (ПДВ) – непрямий податок, яким обкладаються товари, що ввозяться в Україну, для їх використання або споживання на митній території України. Ставка ПДВ становить 20 %. ПДВ сплачується платником податку одночасно зі сплатою мита. Базою оподаткування є фактурна (контрактна) або митна вартість товару з урахуванням ввізного мита та акцизного податку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Митний Кодекс України. Закон України № 4495-17 від 13.03.12 р. – <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. Податковий Кодекс України. Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. – <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
3. Закон України №2829-VI «Про внесення змін до Закону України «Про Митний тариф України»» “ від 21.12.2010 р. – <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
4. Чекмасова І.А. Митна справа : навч. посіб. / І.А. Чекмасова, В.А. Міщенко. – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 220 с.
5. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності. ТОВ “Науково-технічна фірма «Інтес ЛТД». Режим доступу: <http://www.qdpro.com.ua>.

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Завдання та методичні рекомендації до практичного заняття «Структура та організація митної системи України»	4
2. Завдання та методичні рекомендації до практичного заняття «Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) у системі митного регулювання України»	6
3. Завдання та методичні рекомендації до практичного заняття «Тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні»	10
4. Завдання та методичні рекомендації до практичного заняття «Країна походження товару»	12
5. Завдання та методичні рекомендації до практичного заняття «Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі в Україні»	14
6. Завдання та методичні рекомендації до практичного заняття «Міжнародні базисні умови поставки товару <i>INCOTERMS</i> »	16
7. Завдання та методичні рекомендації до практичного заняття «Митна вартість товарів»	21
8. Завдання та методичні рекомендації до практичного заняття «Оподаткування зовнішньоекономічних операцій в Україні»	23
Список джерел інформації	25

Навчальне видання

Методичні вказівки
до практичних занять з дисципліни
«Митна справа, регулювання та право»
для студентів денної та заочної форми навчання,
спеціальність 073 «Менеджмент»

Укладач ЧЕКМАСОВА Ірина Анатоліївна

Відповідальний за випуск проф. Міщенко В.А.

Роботу до видання рекомендував проф. Погорелов М.І.

В авторській редакції

План 2018 р., поз. 337

Підп. до друку 20.07.18. Формат 60x84 1/16. Гарнітура Times New Roman. Ум.
друк. арк. 0,8.

Видавничий центр НТУ "ХПІ". 61002, Харків, вул. Кирпичова, 2
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК №5478 від 21.08.2017 р.

Самостійне електронне видання